

Gwybodaeth i rhieni 2018 / 2019

Cyngor Gwynedd

Rhif ffôn: 01766 771000

Gwefan: www.gwynedd.llyw.cymru

Mae Pencadlys Yr Adran Addysg yn:
Yr Adran Addysg, Swyddfeydd y Cyngor,
Caernarfon LL55 1SH

**Os hoffech gael y wybodaeth hon mewn unrhyw iaith neu
ddiwyg arall, e.e. print bras neu Braille, cysylltwch â'r
Adran Addysg.**

CYNNWYS

1.	Rhagarweiniad	1
2.	Mynediad i'r Ysgol	2
3.	Anghenion Dysgu Ychwanegol	5
4.	Polisi Iaith	6
5.	Cludiant Ysgol	7
6.	Cymorth i Ddisgyblion	9
7.	Gwybodaeth Bellach	11
8.	Gwyliau Ysgol	12
	Atodiad - Rhestr o Ysgolion	13

I. RHAGARWEINIAD

Cafodd y llyfryn hwn ei baratoi i roi manylion i rieni ynghylch trefniadau mynediad i ysgolion yng Ngwynedd, rhai ffeithiau ynghylch yr ysgolion a gwybodaeth ynghylch materion eraill o ddiddordeb i rieni. Bydd o gymorth i rieni plant sy'n dechrau yn yr ysgol am y tro cyntaf, rhieni plant sy'n symud i fyw i'r ardal a rhieni sy'n ystyried newid ysgol ar gyfer eu plant. Mae pob ysgol hefyd yn cynhyrchu prosectws ysgol ac y mae copiau ohonynt ar gael o'r ysgolion.

Amcanion cyffredinol system addysg Gwynedd yw darparu addysg o'r ansawdd uchaf posibl i bob disgybl, yn unol â'u hoedran, gallu a diddordeb/tueddfryd, fel eu bod yn datblygu i fod yn unigolion cyflawn, datblygu a defnyddio eu holl ddoniau, ac yn eu paratoi eu hunain i fod yn aelodau cyfrifol o gymuned ddwyieithog.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i ddarparu addysg o'r ansawdd uchaf ar gyfer plant Gwynedd mewn partneriaeth ag ysgolion, llywodraethwyr a rhieni. Mae pob ysgol yn gwerthfawrogi cefnogaeth rhieni a'n gobaith yw y manteisiwch ar y cyfle hwn i gael gwybodaeth am eich ysgol leol a pharhau i ymwneud â'r ysgol tra bo eich plentyn yn ddisgybl yno.

Fel llawer o awdurdodau eraill, ar hyn o bryd mae gan Gwynedd strategaeth i ad-drefnu ysgolion y Sir. Ar adeg argraffu'r llyfryn hwn (Medi 2017), mae'r Cyngor wrth fynd trwy'r gwahanol gamau, yn ymgynghori ar sawl cynnig y byddant efallai yn cael eu gweithredu yn ystod 2017/2018. Ceir gwybodaeth bellach ynglŷn â'r cynigion hyn ar www.gwynedd.llyw.cymru/ysgolion.

Dymunwn bob llwyddiant i chi a'ch plentyn yn y dyfodol.

2. Mynediad i'r Ysgol

Pryd all fy mhlentyn ddechrau addysg meithrin?

Meithrinfa Cyn Ysgol Rhan Amser

Mae'r Awdurdod yn cynnig 10 awr yr wythnos o Addysg Feithrin ddi-dâl i blant yn y tymor yn dilyn eu trydydd pen-blwydd am weddill y flwyddyn Ysgol. Cynigir y lleoedd gan bartneriaid yn y sectorau gwirfoddol ac annibynnol sydd wedi cofrestru gyda'r Bartneriaeth Blynnyddoedd Cynnar a Gofal Plant. Gellir cael rhestr o ddarparwyr trwy gysylltu â Rheolwr Gwasanaeth Y Blynnyddoedd Cynnar ar 01286 678824.

Dosbarth Meithrin Ysgol Rhan Amser

Mae'r Awdurdod yn cynnig lle meithrin rhan amser (10 awr yr wythnos) i blant mewn ysgol, yn y mis Medi yn dilyn eu trydydd pen-blwydd, am flwyddyn ysgol lawn. Fel arfer mae gan ysgolion unai sesiwn bore neu sesiwn prynhawn. Mewn ysgolion sydd â sesiwn bore a phrynawn nid oes hawl cyfreithiol gan rieni i ddewis pa sesiwn gall eu plentyn mynychu. Yn yr ychydig ardaloedd ble nad yw'r Awdurdod yn darparu ar gyfer addysg plant yn y mis Medi yn dilyn eu pen-blwydd yn dair oed mewn dosbarth meithrin mewn ysgol, cynigir darpariaeth trwy gyllido lleoedd a ddarperir gan y grwpiau gwirfoddol h.y. Mudiad Ysgolion Meithrin a Grwpiau chwarae Cyn-Ysgol.

Dylid nodi o dan reolau Llywodraeth Cymru nad yw penderfyniad i roi mynediad i blentyn i ddsbarth meithrin yn sicrhau neu wella'r tebygolrwydd o dderbyn lle yn nosbarth derbyn yr ysgol honno. Mae rhaid gwneud cais ar wahân.

Dosbarth Derbyn Llawn Amser

Mae'r Awdurdod yn cynnig i blant le llawn amser mewn dosbarth derbyn yn y mis Medi yn dilyn eu pen-blwydd yn bedair oed. Ble cynigir lle yn y flwyddyn derbyn, mae gan rieni'r dewis o ohirio mynediad eu plentyn hyd yn nes ymlaen yn yr un flwyddyn ysgol hyd at y tymor yn dilyn pen-blwydd eu plentyn yn bump oed.

Gellir cynnig mynediad ynghynt i ysgol na'r hyn a gynigir o dan y polisi mynediad mewn achosion eithriadol, a gyfeirir am resymau penodol yng nghyd-destun Deddf Plant 1989 trwy'r:-

- (i) Gwasanaethau Cymdeithasol neu
- (ii) Swyddog Meddygol y Sector Perthnasol

Dylid nodi o dan reolau Llywodraeth Cymru nad yw penderfyniad i roi mynediad i blentyn i ddsbarth meithrin yn sicrhau neu wella'r tebygolrwydd o dderbyn lle yn nosbarth derbyn yr ysgol honno. Mae rhaid gwneud cais ar wahân.

Sut wyf yn ymgeisio am le mewn Ysgol?

Yr Adran Addysg yw awdurdod caniatáu mynediad yr ysgolion cymuned a'r rhai sydd o dan reolaeth wirfoddol ac mae'n gyfrifol am wneud penderfyniadau ynghylch mynediad. Nid oes gan benaethiaid yr ysgolion hyn unrhyw ran yn y broses fynediad ac ni fyddant yn trafod y lleoedd sydd ar gael. Rhaid cyflwyno'r holl geisiadau am fynediad i'r Awdurdod yn ysgrifenedig, gan ddefnyddio'r ffurflenni a ddarperir (ar gael yn yr ysgolion neu ar www.gwynedd.llyw.cymru/mynediadysgolion).

Cadarnheir penderfyniadau hefyd yn ysgrifenedig. Ni all yr Awdurdod drafod argaeledd lleoedd dros y ffôn.

Rhoddir ystyriaeth cyfartal i bob dewis. Cewch eich annog i ddatgan mwy nag un dewis. Gallwch ddefnyddio dalen ar wahân i ddatgan mwy na thri. Os oes lle ar gael mewn mwy nag un ysgol, dim ond eich dewis cyntaf a gynigir i chi. Oni all yr Awdurdod gynnig unrhyw un o'ch dewisiadau i chi, caiff unrhyw ddewis newydd a dderbynnir ei drin fel cais hwyr. Efallai na fydd yr Awdurdod yn gallu cynnig lleoedd i rai sy'n anfon ceisiadau yn hwyr os yw'r ysgolion hynny eisoes yn llawn.

Gan fod Corff Llywodraethol ysgolion gwirfoddol dan gymorth yn Awdurdod Mynediad, y Llywodraethwyr sy'n gyfrifol am roi mynediad i'r dwy ysgol wirfoddol dan gymorth yng Ngwynedd.

Trosglwyddo o Ysgol Babanod i Ysgol Iau

Mae angen i rieni y mae eu plant ar fin gadael ysgol Babanod ymgeisio am le mewn ysgol arall. Nid oes cyswllt awtomatig rhwng ysgolion Babanod a Iau.

Pryd y dylwn ymgeisio?

Yr Amserlen ar gyfer mynediad i bob ysgol yng Ngwynedd yn cynnwys y 3 ysgol dan reolaeth wirfoddol ydi:

	Ffurflenni ar gael	Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau wedi eu cwblhau	Hysbysu rhieni
Meithrin	Medi 2017	01/2/2018	16/04/2018
Derbyn	Medi 2017	01/2/2018	16/04/2018
Babanod i Iau	Medi 2017	01/2/2018	16/04/2018
Uwchradd	Medi 2017	22/12/2017	01/03/2018

Mae'n hanfodol bod rhieni'n ymgeisio erbyn y dyddiadau cau gan y cynigir lleoedd i'r rheini sydd wedi ymgeisio ar amser cyn unrhyw geisiadau hwyr, hyd yn oed os yw'r ceisiadau hwyr o'r dalgylch. Fodd bynnag, dan amgylchiadau eithriadol (e.e. salwch), gall yr Awdurdod ystyried ceisiadau hwyr sy'n cyrraedd cyn y gwneir cynigion fel eu bod ar amser. Bydd yr Awdurdod yn ystyried ceisiadau hwyr mor fuan â syn phosib mewn llwythi.

Sut mae'r Awdurdod yn dyrannu lleoedd?

Mae'r Awdurdod yn gweithredu polisi dalgylchol ac fel arfer mae disgyblion yn mynychu'r ysgol yn y dalgylch y maent yn byw ynddi a ble bydd yr Awdurdod wedi gwneud darpariaeth o ran gofod, staffio ac adnoddau eraill yn cynnwys cludiant ysgol. Mae gan bob ysgol ddalgylch ddiffiniedig a gellir cael golwg ar fapiau swyddogol yn dangos y ffiniau, yn y Swyddfa Addysg neu yn yr ysgolion unigol.

Bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â dewis rhieni nes cyrraedd rhif mynediad yr ysgol. Mae'r rhif mynediad yn adlewyrchu gallu ysgol i dderbyn plant ar sail arwynebedd llawr yr ysgol a chyfrifir yn defnyddio fformwla Llywodraeth Cymru.

Beth os ceir mwy o geisiadau nag sydd o leoedd ar gael?

Ble mae mwy yn ymgeisio nag sydd o leoedd ar gael mewn ysgolion cymuned ac o dan reolaeth Wirfoddol, defnyddir y meini prawf gordanysgrifio isod i flaenoriaethu ceisiadau.

1. Rhoddir blaenoriaeth i blant sy'n derbyn gofal neu sydd wedi bod mewn gofal yn y gorffennol.
2. Bydd yr Awdurdod yn ystyried achosion sy'n cael eu cyfeirio i'r Awdurdod gan y Gwasanaethau Cymdeithasol neu Swyddog Meddygol y Sector perthnasol, ble mae angen rhoi mynediad i blentyn i ysgol oherwydd eu lles meddygol neu gymdeithasol neu ble mae datganiad plentyn sydd ag anghenion addysgol arbennig yn enwi ysgol neilltuol.
3. Disgyblion sy'n byw o fewn dalgylch ddiffiniedig ysgol. Os ceir mwy o geisiadau o'r fath nag sydd o leoedd ar gael, caiff lleoedd eu blaenoriaethu gan ddefnyddio meini prawf 4-6 isod.
4. Disgyblion sydd ar hyn o bryd ac a fydd â brawd neu chwaer yn mynychu'r ysgol pan fo'r disgybl i fod i ddechrau yno (gan roi blaenoriaeth i blant sy'n byw agosaf at yr ysgol).
5. Disgyblion sy'n mynychu ysgol gynradd a gynhelir o fewn dalgylch yr ysgol uwchradd (gan roi blaenoriaeth i blant sy'n byw agosaf at yr ysgol). Mae'r maen prawf yma yn berthnasol i geisiadau i ysgol uwchradd yn unig.
6. Pellter cyfeiriad y cartref o gyfeiriad yr ysgol.

Os yw'r plentyn yn rhannu ei amser rhwng y ddau riant, cyfeiriad cartref plentyn at ddiben mynediad yw'r cyfeiriad ble mae ef/hi yn treulio'r rhan fwyaf o'r wythnos ysgol. Dylid sicrhau y caiff yr Adran Addysg ei hysbysu ynghylch unrhyw newidiadau cyfeiriad cyn ac ar ôl y dyddiad cau. Gellir tynnu'n ôl gynnig o le os canfyddir nad yw'r cyfeiriad a roddwyd yn ddilys.

Caiff pob pellter ei fesur yn ôl y pellter cerdded byrraf o ddrws ffrynt yr adeilad sy'n gartref i'r plentyn at fynedfa gydnabyddedig agosaf yr ysgol a chaiff ei fesur gan ddefnyddio systemau mapio digidol yr Awdurdod. Ni wahaniaethir yn erbyn disgyblion o du allan i'r Awdurdod Lleol o'u cymharu â disgyblion o Wynedd wrth ddefnyddio'r meini prawf pellter.

Mae brawd neu chwaer yn cynnwys hanner brawd/chwaer, llys frawd/chwaer, plant sydd wedi cael eu mabwysiadu a phlant maeth yn byw yn yr un teulu.

Mewn unrhyw achosion o efeilliaid neu enedigaethau lluosog eraill ble all yr Awdurdod ond cynnig rhai o'r lleoedd sydd eu hangen, gall y rhieni dderbyn y lleoedd sydd ar gael neu eu cadw ar agor hyd 31 Awst yn y gobaith y gall lleoedd eraill ddod ar gael o blith y rhestr aros.

Gall yr Awdurdod mewn amgylchiadau eithriadol roi mynediad i blant nes bod y nifer sy'n cael mynediad uwchben y rhif mynediad cyhyd nad yw derbyn yn effeithio'r ysgol yn y tymor byr a'r tymor hir a ddim yn cael effaith anafanteisiol ar ysgolion cyfagos. Mae deddfwriaeth yn cyfyngu maint dosbarthiadau i 30 mewn dosbarthiadau babanod os yw'r rhif mynediad wedi ei gyrraedd.

Beth sy'n digwydd os gwrthodir lle i fy mhlentyn?

Oni all awdurdod mynediad (yn cynnwys corff llywodraethol ysgolion dan reolaeth wirfoddol) gynnig lle i blentyn yn ystod cylch arferol mynediad, cedwir eu henw ar restr aros hyd 30 Medi. Os gwrthodir cais tu allan i gylch arferol mynediad mewn ysgolion cymuned ac o dan reolaeth Wirfoddol, caiff enw'r plentyn ei ychwanegu at y rhestr aros hyd ddiwedd y tymor hwnnw. Dylai

rhieni ail-ymgeisio yn ystod wythnos gyntaf y tymor canlynol i enw'r disgybl aros ar y rhestr aros am dymor arall.

Caiff lleoedd eu blaenoriaethu yn unol â'r meini prawf uchod ac nid yn ôl y dyddiad y cyflwynwyd cais am le yn wreiddiol. Ni all yr Awdurdod roi arwydd pa mor debygol ydyw y caiff lle ei gynnig oddi ar restr aros.

Gall rhieni hefyd apelio i banel annibynnol yn erbyn y penderfyniad awdurdod mynediad i beidio â rhoi mynediad i'r plentyn o fewn 14 diwrnod. Cynhelir gwrandawiadau apêl o fewn 30 diwrnod ysgol (30 diwrnod gwaith yn ystod gwyliau'r haf) o'r dyddiad cau ar gyfer apelïadau.

Nid oes hawl i apelio yn achos penderfyniad i wrthod lle rhan amser mewn dosbarth meithrin.

A allaf drosglwyddo fy mhlentyn yn ystod blwyddyn ysgol?

Dylai rhieni sy'n dymuno trosglwyddo eu plentyn o un ysgol i un arall, wneud cais gan ddefnyddio'r ffurflenni sydd ar gael gan yr ysgolion neu'r Adran Addysg, ond yn unig ar ôl trafodaeth lawn gyda'r ddau bennaeth sydd a wnelont â hyn, yn y lle cyntaf.

Fel rheol, cymer ceisiadau am drosglwyddiad rhwng un a thair wythnos i'w prosesu. Ar ôl rhoi caniatâd, gellir yna drafod yr union ddyddiad dechrau gyda'r ysgol.

Fodd bynnag, caiff rhieni eu cynghori'n gryf i beidio â throsglwyddo disgyblion yn ystod y flwyddyn ysgol er mwyn osgoi tarfu ar eu cyrsiau yn yr ysgol.

Dymunaf ymgeisio am le mewn ysgol tu allan i Wynedd? Pa gamau y dylwn eu cymryd?

Dylai rhieni sy'n byw o fewn y Sir sy'n dymuno anfon eu plant i ysgol a gynhelir gan Awdurdod arall, geisio cael mynediad i ysgol o'u dewis trwy ddilyn y weithdrefn fynediad a osodir gan yr Awdurdod hwnnw.

Beth yw meini prawf gor-danysgrifio yr Ysgolion Gwirfoddol dan Gymorth?

Ysgol Ein Harglwyddes ac Ysgol Santes Helen.

1. Plant wedi eu bedyddio'n Gatholig sydd mewn gofal neu sydd wedi bod mewn gofal yn y gorffennol.
2. Plant sydd wedi eu bedyddio'n Gatholig a sy'n byw yn y plwyfi mae'r ysgol yn eu gwasanaethu. Map o'r plwyf ar gael gan yr ysgol neu ar wefan yr ysgol.
3. Plant eraill sydd mewn gofal neu sydd wedi bod mewn gofal yn y gorffennol.
4. Plant sydd wedi eu bedyddio'n Gatholig sy'n byw tu allan i'r plwyfi mae'r ysgol yn eu gwasanaethu lle mae hon yw'r ysgol Gatholig agosaf.
5. Plant fydd gyda brawd neu chwaer hyn yn yr ysgol.
6. Plant sydd wedi eu bedyddio neu aelod o enwad Cristnogol arall.
7. Plant o ffydd eraill.
8. Unrhyw blentyn arall.

3. BETH OS OES GAN FY MHLENTYN ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL?

Mae'n bwysig bod plant ag anghenion dysgu ychwanegol yn cael eu hadnabod a'u hasesu yn gynnar yn ystod eu gyrfa ysgol.

Gall y garfan yma o blant gynnwys plant ag anawsterau dysgu neu anghenion addysgol arbennig, plant sy'n derbyn gofal, gofalwyr ifanc, plant o leiafrifoedd ethnig gyda'r Saesneg neu'r Gymraeg yn iaith ychwanegol, plant mewn angen a phlant anabl.

Mae gan bob ysgol arian ychwanegol yn ei chyllideb i gynorthwyo i gwrdd ag anghenion y rhan fwyaf o ddisgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig, ac mae gan bob ysgol Gyd-gysylltydd Anghenion Addysgol Arbennig (CGAAA) a all ddarparu cyngor a chefnogaeth ar gyfer staff a phlant yn yr ysgol. Mae athrawon Arbenigol a seicolegwyr addysg yn cydweithio ag ysgolion i gynorthwyo i gwrdd ag anghenion dysgu ychwanegol plant sydd ar gam yn ymateb graddedig yr ysgol, a elwir yn Gweithredu gan yr Ysgol a Mwy. Rhyngddynt, mae'r athrawon a'r seicolegwyr yn meddu ar wybodaeth a phrofiad o seicoleg addysgol, anawsterau dysgu penodol a chyffredinol, anawsterau lleferydd, iaith a cyfathrebu, a rheoli ymddygiad. Mae hefyd athrawon arbenigol a staff cefnogol gyda chymwysterau ym meysydd nam gweledol, clyw ac aml-synhwyraidd ar gael i weithio mewn ysgolion.

Ar gyfer y lleiafrif bychan iawn o ddisgyblion ag anghenion addysgol dwys a chymhleth, gellir llunio datganiad o anghenion addysgol arbennig. Mae datganiad o anghenion addysgol arbennig yn amlinellu anghenion eich plentyn a'r cymorth y dylent ei gael. Efallai y bydd rhai plant a datganiad o anghenion addysgol arbennig yn cael eu haddysgu yn un o ysgolion arbennig yr Awdurdod.

Bydd yr ALL yn ystyried pa ysgol yw'r lleoliad addas i blant sydd angen cyfleusterau neu adnoddau arbennig, mewn ymgynghoriad â'r teulu ac asiantaethau sy'n cefnogi'r disgybl. Lle bo hynny'n addas, caiff plant ag anghenion dysgu ychwanegol eu haddysgu yn yr ysgol leol, ochr yn ochr â'u cyfoedion.

Ar gyfer yr ychydig iawn o blant na ellir cwrdd â'u anghenion yng Ngwynedd, mae'r ALL yn cyllido lleoedd mewn ysgolion arbennig a gynhelir gan ALL eraill neu mewn ysgolion arbennig annibynnol.

Os ydych yn pryderu y gall bod gan eich plentyn anghenion addysgol arbennig, siaradwch ag athro/athrawes eich dosbarth neu CGAAA yr ysgol. Gallwch hefyd gysylltu â Swyddogion Anghenion Dysgu Ychwanegol yr Awdurdod a all ddarparu gwybodaeth ar gyfer rhieni plant oedran ysgol a phlant cyn-ysgol. Gellir cysylltu â hwy ar 01286 679552

Pa gyngor a chefnogaeth sydd ar gael ar gyfer teuluoedd a phobl ifanc?

Mae'r Gwasanaeth Lles Addysg yn cynghori ac yn cefnogi teuluoedd a phobl ifanc mewn perthynas ag ystod eang o ffactorau sy'n effeithio ar allu'r person ifanc i fanteisio'n llawn ar y ddarpariaeth addysgol a gyflwynir.

Oherwydd bod cydweithrediad rhwng yr ysgol, y teulu a'r plentyn yn hanfodol wrth geisio datrys anawsterau'r plentyn, nôd y Gwasanaeth yw meithrin parch a dealltwriaeth cyffredin a sicrhau bod pawb yn cydweithio tuag at gyrraedd nôd cyffredin.

Nodir prif gyfrifoldebau'r Gwasanaeth isod:

- Presenoldeb a Phrydlondeb Disgyblion
- Amddiffyn plant
- Gwaharddiadau
- Anghenion Dysgu Ychwanegol
- Cyflogaeth plant
- Addysg gartref
- Materion yn ymwneud â thlodi neu amddifadedd cymdeithasol

Am wybodaeth neu gyngor pellach, cysylltwch â'r Swyddog Gwella Ansawdd Addysg (01286) 679007.

4. BETH YW POLISI GWYNEDD O RAN DEFNYDDIO'R GYMRAEG A'R SAESNEG?

Amcan y Polisi Iaith

Mae Cyngor Gwynedd yn gweithredu polisi ddwyieithog trwy holl ysgolion Gwynedd.

Y nôd yw sicrhau cydbwysedd o ran dwyieithrwydd ar sail oedran ymhlith holl ddisgyblion y Sir i'w galluogi i fod yn aelodau llawn o'r gymdeithas ddwyieithog maent yn rhan ohoni.

Addysg Feithrin

Sicrhau y caiff pob plentyn sail gadarn yn y Gymraeg er mwyn iddynt gyrraedd y nôd o ddwyieithrwydd llawn maes o law.

Addysg Gynradd

Cyfnod Sylfaen

Adeiladu ar y seiliau a osodwyd yn y Gymraeg gan addysg feithrin, atgyfnerthu a datblygu mamiaith dysgwyr Cymraeg ac, yn achos plant o gartrefi ble siaredir y Gymraeg, ymestyn eu gafael o'r Saesneg.

Cyfnod Allweddol 2

Atgyfnerthu a datblygu Cymraeg a Saesneg pob plentyn, er mwyn sicrhau y gall y plant siarad, darllen ac ysgrifennu'r ddwy iaith yn rhugl ac yn hyderus pan maent yn symud i'r ysgol uwchradd.

Addysg Uwchradd

Sicrhau bod pob disgybl mewn ysgolion uwchradd yn astudio Cymraeg a Saesneg fel pynciau hyd at ddiwedd Blwyddyn 11, a bod pob disgybl sy'n meddu ar y gallu angenrheidiol i wneud hynny, yn derbyn asesiadau priodol ac yn sefyll arholiadau allanol yn y ddau bwnc ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4.

Gwneir darpariaeth arbennig ar gyfer hwyreddyfodiaid sy'n symud i fyw i Wynedd ac ar gyfer plant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol dwys.

Bydd holl ysgolion y Sir yn adlewyrchu ac yn atgyfnerthu'r polisi iaith yn eu gweinyddiad, eu bywyd cymdeithasol a'u trefniadau bugeiliol yn ogystal ag yn eu darpariaeth gwricwlaidd.

5. CLUDIANT YSGOL

Pwy sydd â hawl i dderbyn cludiant ysgol di-dâl?

Mae Cyngor Gwynedd yn darparu cludiant di-dâl i ddisgyblion sy'n byw yn y Sir ac sydd wedi cofrestru mewn ysgol neu uned sy'n cael ei rhedeg gan y Cyngor o dan yr amgylchiadau canlynol:

- **Ysgolion cynradd** - ar gyfer disgyblion sy'n byw 2 filltir neu ymhellach o'r ysgol yn eu dalgylch, neu'r ysgol agosaf (dim yn cynnwys disgyblion dosbarth meithrin).
- **Ysgolion uwchradd** - ar gyfer disgyblion o dan 16 oedd sy'n byw 3 milltir neu ymhellach o'r ysgol yn eu dalgylch, neu'r ysgol agosaf.
- **Disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol neu anableddau o dan 16 oed** yn unol ag argymhellion y Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig.

Mae disgwyl i holl ddisgyblion uwchradd a disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol neu anableddau sydd dros 16 oed sydd am fanteisio ar gludiant i ysgol dalu £100 y tymor tuag at gost cludiant i'w hysgol. (Mae'n bosib cael tocyn drwy ffonio Galw Gwynedd ar 01766 771000.)

Disgwylir i ddisgyblion mewn ysgolion cynradd ac uwchradd (ac eithrio disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol neu anableddau), gerdded hyd at 2 filltir i gwrdd ag unrhyw gludiant a ddarperir gan Gyngor Gwynedd.

Er mwyn derbyn cludiant di-dâl, disgwylir i rieni disgyblion mewn ysgolion cynradd ac uwchradd gwblhau ffurflen gais cludiant di-dâl a'i dychwelyd i **Gwasanaeth Trafnidiaeth a Gofal Stryd, Adran Rheoleiddio, Cyngor Gwynedd, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH** (Mae'n bosib cysylltu drwy ffonio Galw Gwynedd ar 01766 77100).

Mae derbyn cludiant di-dâl yn amodol bod y disgybl yn cydymffurfio â'r côd ymddygiad ar gyfer cludiant ysgol. Mae gan y rhieni/gwarcheidwaid gyfrifoldeb i sicrhau bod y côd ymddygiad yn cael ei ddilyn. Gall methu cydymffurfio arwain at golli'r hawl i gludiant di-dâl o'r cartref i'r ysgol. Os collir yr hawl i dderbyn cludiant di-dâl, mae gan y rhieni/gwarcheidwaid gyfrifoldeb i dalu cost cludiant o'r cartref i'r ysgol.

Mae'n ofynnol bod disgyblion sy'n mynychu ysgol heblaw'r ysgol yn y dalgylch neu'r ysgol agosaf yn gwneud eu trefniadau teithio eu hunain ac yn cwrdd â chost y cludiant hwnnw.

A allaf ddefnyddio seddi gwag yng ngherbydau'r Cyngor?

Gall disgyblion sy'n byw llai na 2 filltir (ysgol gynradd) neu 3 milltir (ysgol uwchradd), nad oes hawl ganddynt i gludiant di-dâl, fanteisio ar unrhyw seddi gwag yng ngherbydau cytundeb y Cyngor. Mae manteisio ar y cynllun yn amodol ar :-

- bod seddi gwag ar gael
- nid oes angen i'r cerbyd wyro oddi ar ei daith arferol
- dim costau ychwanegol i'r Cyngor
- dalu'r ffi gyfredol am seddi gwag

Mae'r Cyngor yn fodlon ystyried ceisiadau gan ddisgyblion sy'n mynychu ysgol heblaw ysgol y dalgylch ar gyfer manteisio ar unrhyw seddi gwag ar gerbydau cytundeb trwy dalu'r ffi gyfredol tu allan i'r dalgylch.

(Nid yw'r cynllun seddi gwag ar gael ar gytundebau defnyddio bysiau gwasanaeth cyhoeddus.)

Pa gymorth sydd ar gael os yw llwybrau cerdded yn beryglus?

Pan fo disgyblion yn byw llai na 2 filltir i ffwrdd (ysgol gynradd) neu 3 milltir (uwchradd) o ysgol y dalgylch ac, nad oes ganddynt felly hawl i gludiant di-dâl, ond yn teithio i ysgol ar hyd ffordd mae'r Cyngor yn ei hystyried yn beryglus iawn, darperir cludiant di-dâl. Y diffiniad o ffordd beryglus yw ble mae natur y ffordd (sy'n cynnwys llwybrau troed cyhoeddus) yn golygu nad yw'n rhesymol disgwyl i ddisgyblion (wrth ystyried eu hoedran a gyda hebrwngwr fel bo angen) i gerdded, yn gymharol ddiogel. Wrth asesu diogelwch cymharol ffordd, bydd y Cyngor yn asesu'r peryglon y gallai disgybl eu hwynebu ar hyd y ffordd a bennir (yn cynnwys, e.e. afonydd, ffosydd, cyflymder traffig ar hyd y ffordd gyfagos, damweiniau wedi digwydd yn y gorffennol, coed yn gorhngian neu ganghennau a allai rwystro cerddwyr neu yrrwyr rhag gweld, ayb). Rhaid cynnal yr asesiad ar yr amser o'r dydd a dyddiau'r wythnos y gellid disgwyl i ddisgyblion ddefnyddio'r ffordd.

Y llwybr byrraf sydd ar gael yw'r un nad yw'r Cyngor yn ei ystyried yn arbennig o beryglus, ar ôl asesu'r llwybrau eraill y gellid eu defnyddio.

A oes cymorth ar gael i ddisgyblion sy'n newid cyfeiriad yn ystod cwrs arholiad?

Bydd y Cyngor yn cyfrannu tuag at gostau teithio disgybl sydd wedi symud i ddalgylch newydd ynystod blwyddyn arholiad allanol, neu flwyddyn flaenorol, e.e. cwrs TGAU, ac sy'n dymuno cwblhau'r cwrs yn yr un ysgol sy'n gwasanaethu eu cyn gartref, trwy un o'r dulliau canlynol:-

- Cynnig cludiant di-dâl pan fo modd trefnu cludiant heb olygu cost ychwanegol i'r Cyngor.
- Cynnig talu swm hyd at uchafswm o'r hyn sy'n gyferth ag 20 milltir o deithio dyddiol yn unol â graddfa gyfredol lwfans cludiant cyhoeddus cenedlaethol llywodraeth leol.

Telir unrhyw daliad ar ddiwedd pob tymor am bob diwrnod y cafodd y disgybl ei farcio'n bresennol ar gofrestr yr ysgol.

6. CYMORTH I DDISGYBLION

Pa drefniadau a wneir ar gyfer prydau ysgol?

Mae'r Adran Addysg yn awyddus i gynnal y Gwasanaeth Prydau Ysgol a'i nôd yw darparu pryd canol dydd deniadol, maethlon ac wedi ei brisio'n rhesymol ar gyfer disgyblion. Yn yr ysgolion uwchradd, caiff ei ddarparu gyda chydweithrediad y Cyrff Llywodraethol sy'n gyfrifol am y gwasanaeth arlwyo. Mae'r awr ginio hefyd yn achlysur cymdeithasol ac mae iddo arwyddocâd addysgol. Mae'r bwydlenni a ddefnyddir gan y Gwasanaeth Prydau Ysgol yn cydymffurfio â'r Mesur "Bwyta'n lach yn yr Ysgol" "Cymru 2009" a'r Rheoliadau "Bwyta'n lach yn yr Ysgol" (Safonau a Gofynion Maeth) Cymru 2013, a osodir gan Lywodraeth Cymru.

Mae pryd dau gwrs ar gael mewn ysgolion cynradd ac ysgolion arbennig am bris a osodwyd. Mewn ysgolion uwchradd, ceir dewis o brydau e.e. pryd dau gwrs, neu fyrbryd, cwrs cyntaf neu bwddin ynunig.

Mae pryd ysgol ar gael i bob disgybl sy'n dewis ei gymeryd heblaw disgyblion dosbarth meithrin rhan amser.

Ceir darpariaeth yn yr ysgol ar gyfer disgyblion sy'n dewis dod â'u bwyd eu hunain. Darperir ar eu cyfer gwpanau, platiau a dŵr yfed.

Darperir traean o beint o lefrith yn ddyddiol, yn ddi-dâl:

- (i) Ar gyfer disgyblion o dan 5 oed
- (ii) Ar gyfer disgyblion rhwng 5 a 7 oed (Menter Llywodraeth Cymru)
- (iii) Ar gyfer disgyblion mewn Ysgolion Arbennig
- (iv) Ar gyfer unrhyw ddisgybl o oedran cynradd sydd angen llefrith ar sail meddygol pan gyflwynir tystysgrif gan Swyddog Meddygol yr Ysgol.

Mae rhai Ysgolion Cynradd yn gwerthu traean o beint o lefrith i ddisgyblion Cyfnod Allweddol 2 am bris gostyngol. Mae'r Adran Addysg yn derbyn cymhorthdal U.E. i gyllido'r Cynllun.

Pa gymorth sydd ar gael gyda chost prydau a gwisgoedd ysgol?

Prydau Di-dâl

Mae prydau ysgol di-dâl ar gael ar gyfer pob plentyn y mae eu rhieni neu eu gwarcheidwaid yn derbyn un o'r budd-daliadau canlynol:-

1. Lwfans Ceisio Gwaith (sail incwm)
2. Cymorthdal Incwm
3. Credyd Pensiwn (Gwarant)
4. Cymorth dan Ddeddf Lloches a Mewnfudo 1999
5. Credyd Treth Plentyn (ble nad yw incwm trethadwy blynyddol yn uwch na £16,190)
6. Lwfans Cyflogaeth a Chymorth (sail incwm)
7. Credyd Cynhwysol

Nid yw teuluoedd sy'n derbyn Credyd Treth Gwaith yn gymwys er bod incwm trethadwy blynyddol yn is na £16,190.

Os ydych yn derbyn Budd-dal Tai neu Ostyngiad Treth Cyngor gan Gyngor Gwynedd, ni fydd raid i chi gwblhau ffurflen gais am brydau ysgol di-dâl. Byddwn yn asesu eich hawl yn syth. Os nad ydych yn derbyn Budd-dal Tai neu Ostyngiad Treth Cyngor gan Gyngor Gwynedd, a'ch bod yn credu bod gan eich teulu hawl i dderbyn prydau ysgol di-dâl, mae ffurflenni cais ar gael o ysgol eich plentyn neu trwy gysylltu â'r Swyddfa Budd-daliadau (rhif ffôn 01286 682689) .

Grant Gwisg Ysgol

Mae'r Adran Addysg yng Ngwynedd yn rhedeg cynllun a rydd grant o £105 (disgyblion blwyddyn 7) neu £45 (disgyblion blwyddyn 8 – 11) tuag at y gost o brynu dillad ac esgidiau ar gyfer disgyblion ysgol uwchradd.

Mae'r grant yma ar gael ar gyfer plant sy'n gymwys ar gyfer cinio am ddim ac y mae'r broses ymgeisio yr un fath â'r un a ddisgrifir uchod.

7. GWYBODAETH BELLACH

Codi tâl am Weithgareddau Addysgol

Mae copi o bolisi yr Adran Addysg ar gael ym mhencadlys Yr Adran Addysg ac mae gwybodaeth ynghylch polisiau Cyrff Llywodraethol ar gael o'r ysgolion unigol.

Arholiadau a Phroffion Cyhoeddus

Y Llywodraethwyr yn unol â chynghor Penaethiaid ac mewn ymgynghoriad â rhieni, sy'n gyfrifol am roi enwau disgyblion i mewn i sefyll arholiadau allanol. Mae Llawlyfrau'r Ysgolion yn cynnwys rhestr o'r cyrsiau arholiad a gynigir a gwybodaeth ynghylch canlyniadau. Bydd gan y Llywodraethwyr bolisi ynghylch codi tâl am ail-sefyll arholiadau. Mae manylion pellach i'w cael gan benaethiaid.

Pa gamau y gallaf eu cymryd os oes gennyf gŵyn?

Os oes gennych gŵyn ynghylch addysg eich plentyn, yn y lle cyntaf, ceisiwch ddatrys y mater yn anffurfiol trwy drafod gyda staff yr ysgol y mae eich plentyn yn ei mynychu.

Os teimlwch nad yw eich cŵyn wedi ei datrys, gallwch gysylltu â'r Pennaeth gyda'ch cŵyn, ac efallai y gofynnir i chi gyflwyno'r gŵyn yn ysgrifenedig.

Os yn dilyn hynny, na chafodd y gŵyn ei datrys, gallwch gyfeirio eich cŵyn at bwyllgor cwynion y Corff Llywodraethol. Bydd yr ysgol y mae eich plentyn yn ei mynychu yn gallu rhoi manylion llawn i chi ynghylch y weithdrefn cwynion gyffredinol.

Os oes a wnelo eich cŵyn ag aelod o staff yr Awdurdod, gallwch droi at Weithdrefn Cwynion y Cyngor.

8. GWYLIAU YSGOL - 2018-2019

TYMOR:

Hydref 2018 3 Medi 2018 - 21 Rhagfyr 2018
Gwanwyn 2019 7 Ionawr 2019 - 12 Ebrill 2019
Haf 2019 29 Ebrill 2019 - 22 Gorffennaf 2019

Bydd disgyblion yn dychwelyd i'r ysgol ddydd Mawrth, 4 Medi, 2018

GWYLIAU:

29 Hydref - 2 Tachwedd 2018	(Hanner-Tymor)
24 Rhagfyr 2018 - 4 Ionawr 2019	(Gwyliau'r Nadolig)
25 Chwefror - 1 Mawrth 2019	(Hanner-Tymor)
15 - 26 Ebrill 2019	(Gwyliau'r Pasg)
6 Mai 2019	(Calan Mai)
27 - 31 Mai 2019	(Hanner-Tymor)
23 Gorffennaf - 30 Awst 2019	(Gwyliau'r Haf)

Bydd yr ysgolion yn ail-agor ddydd Llun, 2 Medi, 2019 i athrawon yn unig (diwrnod hyfforddiant). Mae 4 diwrnod hyfforddiant arall i'w cymryd gan bob ysgol yn ystod 2019-20. Cysylltwch â'ch ysgol leol am wybodaeth.

Ysgolion Gwynedd

Ar adeg argraffu'r ddogfen hon ceir 86 o ysgolion cynradd, 13 ysgol uwchradd, 1 ysgol ganol a 2 ysgol arbennig yng Ngwynedd a chânt eu rhestru isod.

Cafodd pob un ohonynt eu trefnu yn ôl dalgylch ysgol uwchradd. Mae'r Adran Addysg o'r farn bod parhad mewn addysg o'r cyfnod cynradd i'r uwchradd yn hollbwysig ac y dylai rhieni fod yn ymwybodol o'r berthynas hon ac felly cafodd pob ysgol uwchradd eu rhestru gyda'u hysgolion cynradd sy'n eu cyflenwi.

Mae pob ysgol yn ysgolion dydd cydaddysgol. Mae'r holl ysgolion uwchradd yn ysgolion cymuned ar gyfer disgyblion 11 - 18 oed ar wahân i ardal Meirionnydd/Dwyfor ble mae'r ysgolion uwchradd yn ysgolion cymuned 11-16 gyda'r ddarpariaeth ôl-16 yng Ngholeg Meirion/Dwyfor (ac eithrio Ysgol y Berwyn Y Bala).

Mae'r rhan fwyaf o'r ysgolion cynradd hefyd yn ysgolion cymuned ond mae nifer fechan o ysgolion a chyswllt â'r Eglwys yng Nghymru neu'r Eglwys Gatholig. Mae rhai ohonynt yn ysgolion gwirfoddol dan reolaeth, ac mae nifer llai yn ysgolion gwirfoddol dan gymorth.

Mae'r rhestr yn dynodi statws pob ysgol.